

Situace podniků a pracovní mobilita zaměstnanců

Ve dnech 25.3.-2.4.2002 uskutečnilo Centrum pro výzkum veřejného mínění SoÚ AV ČR své pravidelné měsíční šetření v rámci výzkumu *Naše společnost 2002*. V něm se zabývalo m.j. hodnocením situace podniků a pracovní mobilitou zaměstnanců. Dotázáno bylo celkem 1072 osob reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 15 let (kvótní výběr).

V aktuálním výzkumu označilo 39 % dotázaných situaci firmy, resp. instituci, v níž pracují, jako dobrou, perspektivní¹; 46 % uvádí určité dílčí potíže, které však nejsou existenčního rázu. Jako závažné charakterizovalo problémy podniku 15 % dotázaných, v tom asi jedno procento počítá s ukončením jeho existence (viz tabulka 1, poslední sloupec).

Po příznivějším hodnocení v předloňském a zvláště loňském roce nasvědčuje současné šetření jistému zhoršení situace, když podíl subjektů označených respondenty jako prosperující poklesl o sedm procentních bodů a narostla (o 10 proc. bodů) část těch, které se potýkají s méně či více závažnými problémy. Zda kritičtější výsledky zachycují pouze určitý momentální výkyv, ukáží příští šetření.

Zatímco v minulosti hovořili o větších problémech dotázaní pracující v soukromé sféře, v současnosti výsledky nepotvrzují žádné podstatnější rozdíly mezi soukromou a státní sférou.

Tabulka 1: **Hodnocení situace firmy, organizace respondenta**

rok šetření	92	1993		1994		1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		02
měsíc šetření*	X	IV	X	IV	X	IV	X	IV	X	IV	X	IV	X	IV	X	IV	X	IV	X	III
Nemá větší problémy má zajištěnu výrobu, činnost	23	30	27	39	42	41	43	45	42	44	38	36	35	42	34	38	41	44	46	39
Má sice nyní problémy ale udrží se	40	40	40	37	35	42	41	37	43	37	40	42	41	41	45	47	41	43	40	46
Má velké problémy a jeho budoucnost je nejistá	27	21	26	18	16	13	12	13	10	13	14	15	18	15	15	12	13	10	10	14
Podnik asi zanikne	5	4	2	2	1	1	1	1	1	2	3	2	2	0	2	1	2	1	1	1

Sloupcová procenta, dopočet do 100 % tvoří odpovědi "neví". Názory ekonomicky aktivních respondentů; III/2002: 592 respondentů. Vždy v dubnu byl odhadován vývoj do zbytku roku, vždy v říjnu do následujícího roku.

¹ Otázka: "Jak byste hodnotil perspektivy podniku, ve kterém pracujete, do konce roku?" Nabídka odpovědi - viz tabulka 1.

Další otázky byly zjišťovány poprvé a odpovídali na ně pouze zaměstnanci. Ukázalo se, že poměrně často se mezi nimi vyskytují obavy z nezaměstnanosti - sdělilo je celkem 46 %, 18 % se přitom vyjádřilo jednoznačně² (viz tabulka 2). Nejistotu pocítují častěji zaměstnanci v soukromém sektoru, z dělnických profesí a ženy.

Podle očekávání odrážejí obavy z nezaměstnanosti situaci podniku: zatímco v těch prosperujících vyjadřuje obavy (ano, spíše ano) asi čtvrtina zaměstnanců, v subjektech s dílčími problémy je to již polovina a v těch, které jejich zaměstnanci označují za velmi problematické, jsou to již čtyři pětiny.

Tabulka 2: "Obáváte se, že byste mohl být v nejbližších dvou letech nezaměstnaný?" (v %)

Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Neví
18	28	32	13	9

Názory 515 zaměstnanců

V souvislosti s pracovní mobilitou³ bylo zjištěno, že asi čtvrtina (24 %) zaměstnanců očekává v průběhu dvou let změnu náplně své práce, 6 % počítá s tím, že převezme vyšší pracovní funkci a 17 % uvažuje o přechodu k jinému zaměstnavateli (viz tabulka 3).

Změnu své pracovní náplně očekávají spíše lidé vysokoškolsky vzdělaní a 20-29letí respondenti. Rovněž s přesunem do vyšších pracovních pozic počítají především absolventi vysokých škol, obecně zaměstnanci s převahou duševní práce, ale v tomto případě lidé ve vyšší věkové skupině: 30 - 44letí. Asi třikrát častěji povýšení očekávají muži než ženy. Přechod k jinému zaměstnavateli plánují častěji lidé s nižším vzděláním, v dělnických profesích, ve věku do 45 let a zaměstnanci soukromého sektoru.

Tabulka 3: Očekávané pracovní změny (v %)

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Neví
Změní se náplň mé práce	4	20	52	15	9
Přejdu do vyšší funkce	0	6	44	42	8
Začnu pracovat u jiného zaměstnavatele	2	15	42	19	22

Názory 515 zaměstnanců

Z výzkum *Náša spoločnosť 2002*, šetření V02-03 - otázky EU.18, EU.18a,b,c, EU.20

Tisková informace EU20429

Zpracovala Miluše Rezková

Vydáno dne 29. dubna 2002

² Otázka - viz titulky tabulky 2.

³ Otázka: "Myslíte si, že v nejbližších dvou letech se a) změní náplň Vaší práce, b) přejdete do vyšší funkce, c) začnete pracovat u jiného zaměstnavatele?"

